

Naturnationalpark Almindingen

Figur 1. Naturnationalpark Almindingen

Naturnationalpark Almindingen på 1.200 ha ligger i den østlige del af Almindingen midt på Bornholm afgrænset af Almindings ydre stendige mod øst og syd og af landevejene Almindingsvej og Segenvej mod nord og vest.

Naturnationalpark Almindingen skal bidrage til at styrke biodiversiteten i området. Målet er at opnå et økosystem med naturlige processer og dynamikker samt en minimal grad af forvaltning. Samtidig skal naturnationalparken bidrage til spændende naturoplevelser og forskellige former for friluftsliv i området. Naturen og biodiversiteten har førsteprioritet.

Natur og historie

Naturen i området er kendetegnet ved et vådt, delvist klippefyldt terræn. Store områder er dækket af nåle- og løvskov med plantagepræg. Området er et af Danmarks artsrigeste, og de største naturværdier er knyttet til de våde områder, hvor skovdriften ikke har været mulig. I vådområderne lever flere arter, som er globalt truede, og som kun findes få steder i Danmark. Her er også et rigt fugleliv. Området rummer naturtyper som eng, mose og vandhuller samt habitatnaturtyper som rigkær, ege-blandskov og bøgeskov på morbund.

Områdets historie

Fra at være et sparsomt bevokset højlyngsområde i slutningen af 1700-tallet er området nu en del af et stort skovkompleks på 6.000-7.000 ha.

Beskrivelse af området

Som det eneste sted i landet dominerer grundfjeldet, som sjældent er længere væk end et par meter under overfladen. Store flader er bevokset med nåltræer, men med et stort potentiale for øget biodiversitet.

	Nuværende anvendelse i ha
Løvskov	495
Nåleskov	520
Lysåben natur	190
Total	1.205
Hegnslængde	15 km

Særlige arter

I området er der globalt truede arter: bred vandkalv, lys skivevandkalv og sjældne danske arter som rørdrum, engperlemorssommerfugl, prægtig mælkehat og femradet ulvefod samt bilag IV-arterne grøn mosaikguldsmed, stor kærguldsmed og Bechsteins flagermus.

Siden 2012 er 200 hektar blevet afgræsset med europæisk bison under hegn. Bisonerne har haft en dokumenterbar positiv effekt på biodiversiteten. Bisonskoven er blevet et særdeles populært udflugtsmål med ca. 100.000 årlige besøgende. Der er gennem årene lavet adskillige naturgenopretningsindsatser, som bl.a. har skabt ny overdrevsnatur i sprækkedalen Grønnevad og et nyt vådområde ved Hagemyr, samt forbedret levesteder for vandhulsarter. Flere af vådområderne og de lysåbne naturområder er i årevis blevet afgræsset med husdyr.

Hvad kommer der til at ske?

Et mål med naturnationalparken er at forbedre biodiversiteten. Det betyder, at både skovdrift og landbrugsdrift vil ophøre, så naturen får mere plads til at udvikle sig og over tid blive mere varieret.

Påvirkning fra store planteædende pattedyr er afgørende for at omdanne den tidligere produktionskov til mere varieret og artsrig natur. Dyrenes påvirkning skal give variation og dynamik og være med til at understøtte de naturlige processer og bevare værdifulde lysåbne områder. I naturnationalparken er valgt vilde dyrearter: europæisk bison, kronstyr, dådyr og rådyr, som sammen skal skabe variation ved hver deres forskelligartede påvirkning af området. For at holde europæisk bison og kronstyr inde i naturnationalparken indhegnes området med et 2,35 meter højt hegn. I de nederste ca. 35 cm af hegnet vil der være fri passage, således at rådyr, harer og andre mindre dyr kan passere under hegnet og dermed ikke får begrænset deres frie bevægelighed.

Den naturlige hydrologi skal genoprettes, hvilket blandt andet betyder, at grøfter tilkastes, og drænrør fjernes. Området er fra naturens hånd lavtliggende og vådt. Der er tidligere gravet ca. 154 km grøfter for at muliggøre skovdriften. En del af disse grøfter blokeres i det omfang, det er muligt uden at påvirke naboer eller den nødvendige infrastruktur i naturnationalparken. Desuden vil der blive arbejdet på at forbedre forholdene i de tre vandløb, som passerer gennem naturnationalparken. Det er forventningen, at naturnationalparken kan udvikle sig til et langt vådere naturområde end i dag, således at den artsrige natur ved de eksisterende vådområder kan sprede sig til et større areal. Forbedringen af hydrologien i området skaber en mere naturlig variation i mængden af vand over året til gavn for biodiversiteten.

Antallet af nuværende friluftsfaciliteter inden for Almindingen fastholdes. Derudover afsættes fem millioner kroner til friluftslivet, hvilket betyder, at friluftsfaciliteterne vil blive udbygget og opgraderet. Hareløkkerne og Bastemose styrkes

som støttepunkter for ankomst og friluftsliv. Der bliver etableret flere afmærkede ruter i området, herunder nogle, som vil være egnede til bevæghedsfremmede. Herudover kan nævnes nyt madpakkehus, flere shelters og forbedret parkering. Samlet set vil der blive flere friluftsfaciliteter end der er i dag, og området vil være åbent for færdsel til fods, på cykel, på hesteryg, i hestevogn og på ski.

Der vil være fokus på god dyrevelfærd, samt at undersøge effekten på biodiversitet samt Naturnationalpark Almindings påvirkning af den rekreative anvendelse og oplevelse. Desuden overvåges tilstanden af kultur- og fortidsminder med henblik på fortsat at sikre disse.

Baggrund og inddragelse

I december 2020 indgik regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet aftale om Natur- og Biodiversitetspakken, herunder etablering af skønsomt yderligere 13 nye naturnationalparker ud over de allerede igangsatte naturnationalparker i Fussingø og Gribskov. I april 2021 kom regeringen sammen med aftalepartierne bag Natur- og Biodiversitetspakken med deres beslutning om, hvor de tre næste naturnationalparker skulle placeres. Det drejer sig om Almindingen på Bornholm, Stråsø mellem Ringkøbing, Herning og Holstebro, samt Tranum ved Jammerbugt.

I planlægningsfasen er både forskere, de landsdækkende interesseorganisationer og lokale brugere blevet involveret. Der er etableret en national videnskabelig arbejdsgruppe, en national arbejdsgruppe for interessenter og derudover en lokal projektgruppe for hvert område med lokale brugere og organisationer. Faglige input, holdninger og lokale hensyn fra de tre arbejdsgrupper er søgt indarbejdet i projektforslaget for naturnationalparken, som har været i offentlig høring i 8 uger. Med den politiske godkendelse af projektbeskrivelsen for Naturnationalpark Almindingen, kan det videre arbejde med bl.a. myndighedstilladelser gå i gang. Naturnationalparken er således ét skridt nærmere etablering.